

АНКЕТА О ПОТРОШЊИ ДОМАЋИНСТАВА

HOUSEHOLD BUDGET SURVEY

Просјечна мјесечна потрошња по домаћинству у Републици Српској у 2021/2022. години била је 1 800,78 КМ.

Издаци за храну и безалкохолна пића, становање, воду, електричну енергију, плин и друге енергенте чинили су преко 53% укупне потрошње у Републици Српској.

Просјечно домаћинство у 2021/2022. години имало је 2,8 чланова и трошило је мјесечно 1 800,78 КМ. Од тога су 558,55 КМ били издаци за храну и пића, а 1 242,24 КМ су били издаци за непрехрамбене производе и услуге.

У односу на 2015. годину, просјечна мјесечна потрошња у Републици Српској у 2021/2022. години, била је у просјеку већа за 540,87 КМ. У том периоду просјечна величина домаћинства је повећана за 0,1 члана.

Највеће учешће у просјечној мјесечној потрошњи домаћинства чине Храна и безалкохолна пића 29,7% и Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти 23,6%. Остали већи издаци односили су се на Превоз 14,2% и Комуникације 6,6%.

Просјечна мјесечна потрошња у градским домаћинствима износи 1 872,86 КМ, док просјечна мјесечна потрошња у неградским домаћинствима износи 1 747,86 КМ.

Просјечна мјесечна потрошња је за 7,2% већа у градским у односу на неградска домаћинства. Потрошња у градским домаћинствима је већа у свим групама осим у групи месо, поврће и у групи алкохолна пића.

Према дефиницији издатака за финалну потрошњу домаћинства, у њихов састав се укључују и двије ставке које не представљају стварну куповину, ни стварне издатке, а односе се на импутирану ренту и потрошњу из властите производње, тако да просјечни мјесечни издатак за потрошњу домаћинства у Републици Српској у 2021/2022 години, који се односи на стварну куповину производа и услуга, износи 1 455,34 КМ и већи је за 479,48 КМ у односу на 2015. годину.

Процјена сиромаштва у Републици Српској заснована је на релативној линији сиромаштва Републике Српске која је у 2021/2022 години износила 529,41 КМ. У поређењу са 2015. годином линија релативног сиромаштва је виша за 167,07 КМ.

Стопа релативног сиромаштва становништва у Републици Српској, у 2021/2022. години је 11,2% и у односу на 2015. годину мања је за 1,6 процентних поена.

Према Анкети о потрошњи домаћинства, 49 197 домаћинства или 125 537 становника у Републици Српској су били испод линије релативног сиромаштва у 2021/22 години. Јаз сиромаштва у Републици Српској у 2021/2022. години је био 21,2% и у односу на 2015. годину је био мањи за 0,9 процентних поена. Вриједност квинтилног омјера (S80/S20) је мања за 0,6 у односу на 2015. годину.

Average monthly consumption per household in Republika Srpska in 2021/2022 amounted to 1,800.78 KM.

Expenditure for food and non-alcoholic beverages, housing and energy consumption accounted for over 53% of the total consumption in Republika Srpska.

An average household in 2021/2022 had 2.8 members and spent 1,800.78 KM per month. Of this amount, 558.55 KM referred to expenditure for food and beverages, while 1,242.24 KM referred to expenditure for non-food products and services.

Compared to 2015, average monthly consumption in Republika Srpska in 2021/2022 was 540.87 KM higher on the average. During this period, average household size increased by 0.1 members.

The highest share in average monthly consumption of households was that of Food and non-alcoholic beverages with 29.7%, followed by Housing and energy consumption with 23.6%. Other major expenditure referred to Transport and Communications, 14.2% and 6.6% respectively.

Average monthly consumption in urban households amounted to 1,872.86 KM, while average monthly consumption in non-urban households amounted to 1,747.86 KM.

Average monthly consumption was 7.2% higher in urban households when compared with non-urban ones. Consumption in urban households was higher for all groups, except for the group meat, vegetables and the group alcoholic beverages.

By definition, household final consumption expenditure also includes two items that do not represent actual purchase nor actual expenditure, but refer to imputed rent and consumption from own production; thus, average monthly household consumption expenditure in Republika Srpska in 2021/2022, referring to actual purchase of products and services, amounted to 1,455.34 KM, which represented an increase by 479.48 KM when compared to 2015.

Poverty assessment in Republika Srpska is based on the relative poverty line of Republika Srpska, which in 2021/2022 amounted to 529.41 KM. Compared to 2015, the relative poverty line increased by 167.07 KM.

The relative poverty rate of the population of Republika Srpska in 2021/2022 was 11.2%, which represented a decrease by 1.6 percentage points when compared to 2015.

In 2021/2022, according to the Household Budget Survey, in Republika Srpska there were 49,197 households or 125,537 citizens below the relative poverty line. Poverty gap in Republika Srpska in 2021/22 was 21.2%, which represented a decrease by 0.9 percentage points when compared to 2015. The value of quintile ratio (S80/S20) decreased by 0.6 when compared to 2015.

1. ГЛАВНИ ИНДИКАТОРИ У 2021/2022. ГОДИНИ
MAIN INDICATORS IN 2021/2022

	2021/2022			
	укупно total	градско urban	остало other	
Број анкетираних домаћинстава	2 797	1 339	1 458	Number of surveyed households
Процијењени број домаћинстава	401 173	169 849	231 324	Estimated number of households
Процијењени број становника	1 123 656	465 829	657 827	Population estimates
Просјечан број чланова у домаћинству	2,80	2,74	2,84	Average number of household members

2. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗДАЦИ ПО ДОМАЋИНСТВУ ПРЕМА ГЛАВНИМ ГРУПАМА ИЗДАТАКА ¹⁾
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER HOUSEHOLD BY MAIN GROUP OF EXPENDITURES ¹⁾

	2004	2007	2011	2015	2021/2022	
УКУПНО, КМ	1 227,33	1 364,31	1 381,45	1 259,91	1 800,78	TOTAL, KM
Структура издатака према главним категоријама издатака, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Structure of expenditures by main group, %
01 Храна и безалкохолна пића	32,1	32,9	32,3	31,2	29,7	01 Food and non-alcoholic beverages
02 Алкохолна пића и дуван	4,0	3,6	3,9	3,9	3,7	02 Alcoholic beverages and tobacco
03 Одјећа и обућа	4,9	4,9	5,1	5,1	5,5	03 Clothing and footwear
04 Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти ²⁾	23,7	21,9	24,8	25,6	23,6	04 Housing and energy consumption ²⁾
05 Намјештај, покућство и редовно одржавање	:	5,0	4,7	4,5	4,5	05 Furnishings, household equipment and routine maintenance of the dwelling
06 Здравство	4,4	4,8	3,4	3,9	2,4	06 Health
07 Превоз	9,9	11,4	10,9	9,7	14,2	07 Transport
08 Комуникације	2,3	3,1	3,5	4,8	6,6	08 Communication
09 Рекреација и култура	3,4	3,2	2,5	1,9	1,2	09 Recreation and culture
10 Образовање	:	0,5	0,6	0,4	0,4	10 Education
11 Ресторани и хотели	2,1	2,5	2,3	2,0	2,7	11 Restaurants and hotels
12 Осигурање и финансијске услуге	:	:	:	:	0,5	12 Miscellaneous goods and services
13 Остала добра и услуге	5,7	6,0	6,1	6,9	4,9	13 Other goods and services

¹⁾ Вриједности за 2004. годину за намјештај, покућство и редовно одржавање стамбене јединице и вриједности за образовање нису приказани у табели како би се избјегло директно поређење између вриједности које нису упоредиве због методолошких разлика у прикупљању података.

The 2004 values for furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling and the values for education are not reported in the table in order to avoid direct comparison between values that cannot be compared because of the methodological differences in data collection.

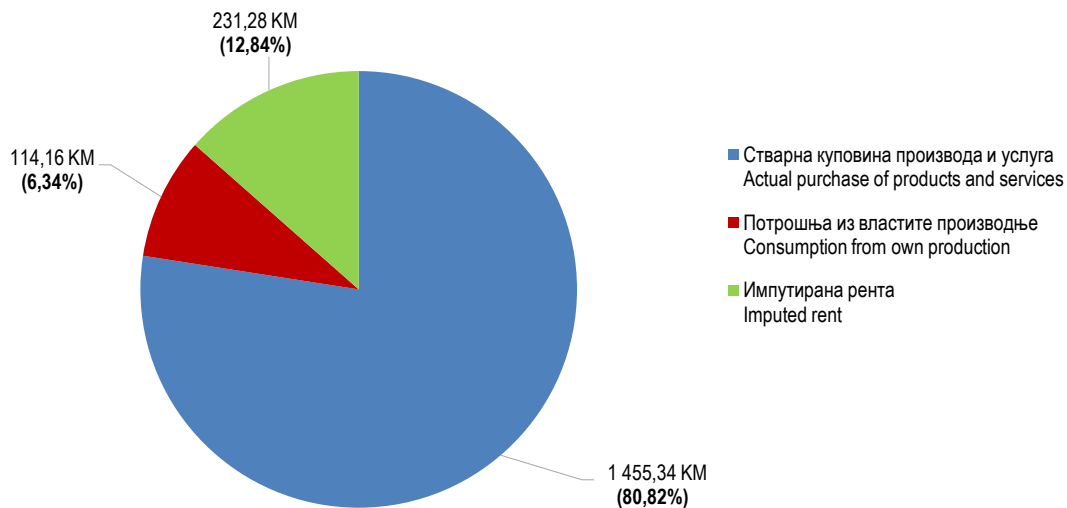
²⁾ У групу Становање укључена је вриједност импутиране ренте
Housing includes value of imputed rent

3. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗДАЦИ ПО ДОМАЋИНСТВУ ПРЕМА КАТЕГОРИЈИ ИЗДАТАКА И ТИПУ НАСЕЉА
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER HOUSEHOLD BY EXPENDITURE CATEGORY AND SETTLEMENT TYPE

Категорија издатака	Вриједности, KM / Values, KM			Структура, % / Structure, %			Expenditure category
	укупно <i>total</i>	градско <i>urban</i>	остало <i>other</i>	укупно <i>total</i>	градско <i>urban</i>	остало <i>other</i>	
УКУПНО	1 800,78	1 872,86	1 747,86	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Укупно – храна и пиће	558,55	545,56	568,08	31,0	29,1	32,5	Total – food and beverages
потрошња хране и пића из властите производње	96,62	37,88	139,75	5,4	2,0	8,0	<i>consumption of food and beverages from own production</i>
Хљиб и житарице	68,43	71,60	66,11	3,8	3,8	3,8	<i>Bread and cereals</i>
Месо	145,88	117,58	166,66	8,1	6,3	9,5	<i>Meat</i>
Риба	18,52	20,17	17,30	1,0	1,1	1,0	<i>Fish</i>
Млијеко, сир, јаја	73,26	77,88	69,87	4,1	4,2	4,0	<i>Milk, cheese and eggs</i>
Уља и масноће	21,32	21,53	21,17	1,2	1,1	1,2	<i>Oils and fats</i>
Воће	40,41	44,11	37,70	2,2	2,4	2,2	<i>Fruit</i>
Поврће	60,64	59,02	61,83	3,4	3,2	3,5	<i>Vegetables</i>
Шећер, џем, мед, кондиторски и остали прехранбени производи	87,71	92,60	84,11	4,9	4,9	4,8	<i>Sugar, jam, honey, chocolate, confectionery and other food products</i>
Безалкохолна пића	19,36	19,08	19,56	1,1	1,0	1,1	<i>Non alcoholic beverages</i>
Алкохолна пића	23,02	22,00	23,77	1,3	1,2	1,4	<i>Alcoholic beverages</i>
Укупно – непрехрана	1 242,24	1 327,30	1 179,78	69,0	70,9	67,5	Total– non food
потрошња из властите производње - непрехрана	17,54	1,45	29,36	1,0	0,1	1,7	<i>consumption from own production – non-food</i>
Дуван	44,15	47,11	41,98	2,5	2,5	2,4	<i>Tobacco</i>
Одјећа и обућа	99,14	118,86	84,65	5,5	6,3	4,8	<i>Clothing and footwear</i>
Становање	290,08	334,44	257,51	16,1	17,9	14,7	<i>Housing</i>
Електрична енергија, плин, вода и остали енергенти	134,90	120,24	145,66	7,5	6,4	8,3	<i>Electricity, gas, water and other fuels</i>
Намјештај, покућство и редовно одржавање	81,78	90,46	75,41	4,5	4,8	4,3	<i>Furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling</i>
Здравство	42,68	43,64	41,98	2,4	2,3	2,4	<i>Health</i>
Превоз	255,54	233,42	271,78	14,2	12,5	15,5	<i>Transport</i>
Комуникације	119,61	130,02	111,97	6,6	6,9	6,4	<i>Communication</i>
Рекреација/слободно вријеме и култура	20,99	24,75	18,22	1,2	1,3	1,0	<i>Recreation and culture</i>
Образовање	7,02	11,69	3,59	0,4	0,6	0,2	<i>Education</i>
Угоститељске услуге	42,52	50,13	36,93	2,4	2,7	2,1	<i>Catering services</i>
Услуге смјештаја	6,30	9,28	4,12	0,4	0,5	0,2	<i>Accommodation services</i>
Осигурање и финансијске услуге	9,55	10,76	8,65	0,5	0,6	0,5	<i>Insurance and financial services</i>
Остали производи и услуге	87,98	102,49	77,33	4,9	5,5	4,4	<i>Other goods and services</i>

4. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗДАЦИ ПО ДОМАЋИНСТВУ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ДОМАЋИНСТВА
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER HOUSEHOLD BY HOUSEHOLD SIZE

	Величина домаћинства Household size										
	један члан one member		два члана two members		три члана three members		четири члана four members		пет или више чланова five or more member		
	КМ	%	КМ	%	КМ	%	КМ	%	КМ	%	
УКУПНО, КМ	955,89	100,00	1 496,87	100,00	1 981,25	100,00	2 466,46	100,00	2 874,81	100,00	TOTAL, KM
01 Храна и безалкохолна пића	273,74	28,64	431,18	28,81	571,24	28,83	727,27	29,49	939,84	32,69	01 Food and non-alcoholic beverages
02 Алкохолна пића и дуван	28,46	2,98	51,72	3,45	85,87	4,33	98,91	4,01	103,24	3,59	02 Alcoholic beverages and tobacco
03 Одјећа и обућа	31,82	3,33	56,04	3,74	116,24	5,87	166,51	6,75	203,60	7,08	03 Clothing and footwear
04 Становање, вода, ел. енергија, плин и други енергенти ²⁾	327,50	34,26	399,10	26,66	456,09	23,02	479,14	19,43	544,65	18,95	04 Housing and energy consumption ²⁾
05 Намјештај, покућство и редовно одржавање	42,15	4,41	68,22	4,56	88,87	4,49	119,38	4,84	123,84	4,31	05 Furnishings, household equipment and routine maint. of the dwelling
06 Здравство	32,91	3,44	49,62	3,32	37,75	1,91	34,90	1,42	62,82	2,19	06 Health
07 Превоз	69,98	7,32	221,76	14,81	285,30	14,40	406,25	16,47	425,26	14,79	07 Transport
08 Комуникације	66,60	6,97	100,93	6,74	138,75	7,00	163,99	6,65	171,43	5,96	08 Communication
09 Рекреација и култура	7,45	0,78	10,11	0,68	22,38	1,13	37,52	1,52	45,77	1,59	09 Recreation and culture
10 Образовање	1,01	0,11	1,97	0,13	8,62	0,44	15,78	0,64	15,17	0,53	10 Education
11 Ресторани и хотели	22,46	2,35	30,11	2,01	61,44	3,10	82,48	3,34	75,46	2,62	11 Restaurants and hotels
12 Осигурање и финансијске услуге	4,52	0,47	7,67	0,51	11,41	0,58	12,61	0,51	16,20	0,56	12 Insurance and financial services
13 Остала добра и услуге	47,29	4,95	68,44	4,57	97,28	4,91	121,72	4,94	147,54	5,13	13 Miscellaneous goods and services

Графикон 1. Просјечни мјесечни издаци: стварна куповина, потрошња из властите производње и импутирана рента³⁾
Graph 1 Average monthly expenditure: actual purchase, consumption from own production and imputed rent³⁾

³⁾ Потрошња из властите производње се састоји из потрошње за храну и потрошње за непрехрану.
Consumption from own production includes food and non-food consumption.

5. ГЛАВНИ ИНДИКАТОРИ РЕЛАТИВНОГ СИРОМАШТВА
MAIN INDICATORS OF RELATIVE POVERTY

	2007	2011	2015	2021/2022	
Релативна линија сиромаштва по прилагођеном члану домаћинства (мјесечно КМ)	350,22	381,09	362,34	529,41	Relative poverty line per adjusted household member (monthly KM)
Јединице посматрања					Observation units
Сиромашна домаћинства	64 708	53 234	49 805	49 197	Poor households
Сиромашни појединци	182 389	152 909	126 043	125 537	Poor individuals
Величина сиромаштва (%)					Incidence of poverty (%)
Сиромашна домаћинства	17,3	14,8	13,9	12,3	Poor households
Сиромашни појединци	15,6	14,4	12,8	11,2	Poor individuals
Јаз сиромаштва (домаћинства)					Poverty gap (households)
Однос S80/S20	5,1	4,4	4,3	3,7	S80/S20 ratio

МЕТОДОЛШКА ОБЈАШЊЕЊА

Анкета о потрошњи домаћинстава је статистичко истраживање којим се од анкетираних домаћинстава прикупљају подаци о издацима за потрошњу, потрошњи из властите производње, као и подаци о важнијим показатељима животног стандарда, те подаци о основним демографским, економским и социјалним карактеристикама домаћинстава.

Структура издатака за потрошњу прати се према међународној класификацији потрошње COICOP, која их разврстава на 13 главних одјељака. За потребе анализе у 2021/2022 кориштена је нова COICOP класификација (COICOP 2018), према препоруци Еуростата, те су могућа мања одступања података по одјељцима класификације, у односу на претходне године. Главне групе издатака према COICOP-у су: (1) Храна и безалкохолна пића; (2) Алкохолна пића и дуван; (3) Одећа и обућа; (4) Становање, електрична енергија, плин, вода и остали енергенти; (5) Намјештај, покућство и редовно одржавање; (6) Здравство; (7) Превоз; (8) Комуникације; (9) Рекреација и култура; (10) Образовање; (11) Угоститељске услуге и услуге смјештаја, (12) Услуге осигурања и финансијске услуге и (13) Остали производи и услуге.

Анкета о потрошњи домаћинстава се проводи у складу са методолошким препорукама Европске уније и међународним стандардима, чиме се обезбјеђује међународна упоредивост података.

Од укупног броја домаћинстава предвиђених за анкетирање у 2021/2022. години (3 697 домаћинстава), анкетирано је 2 797 домаћинстава.

Подаци су се прикупљали континуирано 12 мјесеци (од 1.4.2021. до 31.3.2022. године) путем следећа четири упитника: Дневник набавки, Дневник о потрошњи из властите производње, Модул здравства и социјалне заштите и Завршни интервју. Прва два дневника су попуњавали чланови домаћинства, док су анкетари методом интервјуа попуњавали Модул здравства и социјалне заштите и Завршни интервју.

Основне дефиниције

Домаћинством се сматра свака породична или друга заједница лица која заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмирење основних животних потреба, без обзира да ли се сви чланови стално налазе у мјесту гдје је настањено домаћинство или неки од њих привремено бораве у другом насељу, односно иностраној држави, због рада, школовања или из других разлога.

Издаци за потрошњу домаћинстава обухватају издатке за робу и услуге купљене или потрошене са циљем задовољавања потреба домаћинства. Укључују стварну куповину производа и услуга, потрошњу из властите производње и импутирану ренту.

Стварна куповина производа и услуга обухвата издатке у новцу које је домаћинство потрошило за куповину производа и услуга за потребе домаћинства.

Потрошња из властите производње подразумева потрошњу прехрамбених и непрехрамбених производа са властитог пољопривредног имања.

Импутирана рента јесте износ процјењеног трошка за стан који се додаје издацима за становање власницима станова и свим осталим који бесплатно користе нечију стамбену јединицу, а ради изједначавања критерија за мјерење животног стандарда.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Household Budget Survey is a statistical survey carried out in order to obtain data on households consumption expenditure, consumption from own production, and other important indicators of standard of living, as well as data on basic demographic, economic and social characteristics of households.

Expenditure structure is classified in accordance with the international COICOP classification into 13 main groups. For the purposes of the analysis in 2021/2022, the new COICOP classification (COICOP 2018) was used, according to Eurostat's recommendation, and compared to previous years, minor deviations of the data by sections of the classification are possible. The main groups of expenditures according to COICOP are: (1) Food and non-alcoholic beverages, (2) Alcoholic beverages and tobacco, (3) Clothing and footwear, (4) Housing, electricity, gas, water and other energy sources, (5) Furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling, (6) Health, (7) Transport, (8) Communication, (9) Recreation and culture, (10) Education, (11) Hotels and restaurants, (12) Insurance and financial services and (13) Miscellaneous goods and services.

Household Budget Survey is carried out in accordance with the EU methodological recommendations and international standards, providing international data comparability.

From the total number of households planned for interviewing in 2021/2022 (3,697 households), 2,797 households were interviewed.

Data were collected continuously for 12 months (from 1.4.2021. to 31.3.2022.) through four questionnaires: Diary of Purchases, Self-Consumption Booklet, Health and social care module and Final Interview. Household members filled the Diary of Purchases and Self-Consumption Booklet, while the Health and social care module and Final Interview was filled by interviewer.

Basic definitions

Household is any family or other group of people living together and spending their income jointly for the satisfaction of basic living needs, regardless if their members living in the household permanently or being in other area or foreign country temporarily, because of the work, education or other reasons.

Household consumption expenditure includes expenditures for goods and services purchased or consumed by households to satisfy their own needs. It includes actual purchase of goods and services, consumption from own consumption and imputed rent.

Actual purchase of goods and services includes money expenditures, spent for purchase of goods and services to satisfy household needs.

Consumption from own production is consumption of food and non-food goods from the household's own farm.

Imputed rent represents the amount of estimated costs for the dwelling, added to expenditure for housing, for owners of dwellings and for all others who use someone else's dwelling free of charge, aimed at equal criteria for living standard measurement.

Релативно сиромаштво се дефинише као ниво издатака за потрошњу који је испод 60% медијане вриједности потрошње. Релативна линија сиромаштва по прилагођеном члану домаћинства израчуната је у складу са Европском методологијом (тзв. модификована ОЕЦД скала 1.0, 0.5, 0.3) и зависи о дистрибуцији издатака за потрошњу унутар становништва.

Величина сиромаштва је проценат домаћинстава чији су еквивалентни издаци за потрошњу испод релативне линије сиромаштва.

Јаз сиромаштва: мјери колико је (у процентима) просјечан издатак за потрошњу сиромашних домаћинстава испод прага сиромаштва.

Однос S80/S20: је омјер еквивалентног издатка за потрошњу горњег квинтила дистрибуције (20 % домаћинстава с највећим еквивалентним издацима за потрошњу) с укупним издатком најнижег квинтила (20 % домаћинстава с најмањим еквивалентним издацима за потрошњу)..

Relative poverty is defined as a consumption expenditure level that is lower than 60% of the median expenditure.

Relative poverty line per adjusted household member is calculated in accordance with the European methodology (so-called "modified OECD equivalence scale", 1.0, 0.5, 0.3) and it depends on the consumption expenditure distribution among population.

Poverty incidence is percentage of households with equivalent expenditure for consumption below the relative poverty line.

Poverty gap: measures to which extent (in %) the average consumption expenditure of poor households is below the poverty threshold.

Ratio S80/S20 is a ratio of total equalised household consumption expenditure of the top quintile (20% of the households with the highest equalised consumption expenditure) to that spent by the lowest quintile (20% of the households with the lowest equalised consumption expenditure).

Саопштење припремила: Биљана Тешић
e-mail: biljana.tesic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона - Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Милуновић, главни уредник – Излази вишегодишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Biljana Tešić
e-mail: biljana.tesic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb - Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Perennial periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – **These data can be used provided the source is acknowledged**